

En vanlig dag på sjukhuset.

Undrar du också vad som egentligen händer en vanlig dag på sjukhuset? Varför tar allt så lång tid, hur kan jag göra det roligare och vem får vara med mig? Morgan, Anton och Maja, snackar i detta avsnitt med Jessica Widegren, barnsjuksköterska på Astrid Lindgrens Barnsjukhus vid Karolinska Universitetssjukhuset i Stockholm. Hon berättar vad som händer bakom kulisserna på sjukhuset och varför vissa saker funkar (och inte funkar...) som det gör på sjukhuset. Från morgonmediciner, vem du kan ta med dig till scheman, planering, prioritering och väntetider. Jessica tipsar också om smarta saker du kan ta med för att fördriva tiden på sjukhuset.

Morgan:

Hej, hej och välkomna till Narkoswebbens podcast. Jag heter Morgan och vi har Anton, Maja och en gäst.

Jessica:

Ja, och Jessica Videgren heter jag och jobbar som barnsjuksköterska på Astrid Lindgrens Barnsjukhus sedan väldigt många år tillbaka och där jag är just nu tar vi hand om patienter med ortopediska åkommor och patienter som har neurologiska sjukdomar.

Morgan:

Okej!

Anton:

Vad innebär det, ortopedisk?

Jessica:

Ja, men ortopedisk innebär att man... dels har vi patienter som kommer från akuten som som har gjort illa sig, man kan ha brutit sitt ben eller arm eller råkat ut för en stor trafikolycka med många frakturer som man behöver operera akut. Och sen har vi patienter som kanske har gått med besvär under en längre tid, man kanske har en sned rygg eller man har ett knä som är besvärligt eller man är född med någon fot som inte ser helt normal ut som man behöver åtgärda.

Anton:

Oj, vad brett!

Jessica:

Ja, det är...

Anton:

Det innefattar väldigt mycket, känner jag.

Jessica:

Ja, och vi har ju barn som kommer in från att man är nyfödd till man är 15 år inom ortopedin, och inom neurologin, det är ju också väldigt stort, där har vi patienter som har sjukdomar som de föds med från att de är små bebisar som vi utreder och som vi behandlar under hela deras liv, kanske, och vi har också patienter som kanske har slagit i huvudet och vi kan också ha patienter som har fått en tumör i hjärnan, som vi opererar, och sedan som får sin behandling på en annan plats.

Anton:

Vilken talang vi har i studion! Välkommen!

Jessica:

Ja, tackar!

Maja:

Vadå, typ, om man slår i huvudet, tänker du, typ, en hjärnskakning då, eller?

Jessica:

Ja, men jag tänker en hjärnskakning. Det kan vara... man kan ha ramlat från en häst eller man kan ha tappat en liten bebis från ett skötbord eller man kan ha åkt skridskor eller boxats eller... ja, men det finns ju många orsaker till att man får en hjärnskakning.

Maja:

Eller ramlat ner från ett bord, som jag har gjort.

Jessica:

Eller ramlat ner från ett bord, ja.

Anton:

Det känns som att det finns en story bakom det, eller?

Maja:

Ja, jag var på dagis och skulle hjälpa min lärare. Jag var väldigt, såhär, sprallig så jag skulle göra allt och ingenting. Så jag skulle hjälpa henne och sätta upp gardiner och hon tänkte ju inte på att jag var, typ, fem år och kanske inte jättestabil, så hon lät mig klättra upp där, sen så tyckte hon att jag skulle hålla i gardinen samtidigt som jag stod och balanserade på kanten och det slutade inte så bra, liksom.

Jessica:

Nej...

Maja:

Så då hamnade jag på golvet...

Jessica:

Ja.

Maja:

...och fick en hjärnskakning.

Jessica:

Och det där kan man ju göra ifrån allt det när man är liten och busig till att ha precis lärt sig att gå, kanske till att man är 15 och gör någonting utanför skolans område som innebär att det är en fara för ens huvud.

Maja:

Ja, men du... ja, men jobbar ju på sjukhus, liksom.

Jessica:

Ja!

Maja:

Men vi tänkte såhär, hur är en vanlig dag för dig på jobbet, liksom?

Jessica:

Ja, men en vanlig dag för mig börjar oftast med att jag kommer till jobbet vid sju och då ser jag på en tavla att idag har jag fyra patienter att ta hand om, och då går jag och läser på om dem i vårt journalsystem och det kanske tar ungefär... om jag inte känner patienterna sedan tidigare kvällen innan eller så kanske det tar mig en halvtimme. Och då är ju jag intresserad varför man ligger inne, om man ska göra några undersökningar eller om man ska åka till operation och om man behöver några mediciner. Och nästa steg kan man säga är oftast ett vanligt scenario att jag går och blandar mediciner och ibland så har patienten alvedon och ibland så har man jättemånga mediciner och då tar det jättelång tid att blanda mediciner, eller så börjar jag med, kanske, att köra ner patienten till operation, som ska få komma igång med sin första operation på morgonen.

Anton:

Sin första operation?

Jessica:

Ja, eller första operationen under dagen, så vi har ju massor med operationer som löper under hela dagen, så att klockan åtta på morgonen så försöker vi oftast komma igång, och då beror ju det alldeles på vad det är för operation, det kan ju vara en operation som tar 30 minuter men det kan också vara någon som tar hela dagen, så ju kortare operation, desto fler patienter kan vi operera.

Anton:

Ja, jag förstår.

Morgan:

Okej, men vem får vara med då?

Jessica:

Vem som får vara med? Oftast så är det ju mamma och pappa som är med och om man inte har en mamma eller pappa, eller man kanske väljer att dela upp sig, så kanske mormor får vara med. Det viktigaste är ju att man har en person med sig, som man känner sig trygg med, som barn. Och är man lite äldre, att man nästan börjar närma sig 18 år, då kanske man vill ha sin kompis med sig.

Maja:

Får man... ah, jag tänkte precis fråga om man får ha med sig sin, ja men, kille eller någonting.

Jessica:

Ja, det går alldeles utmärkt. Vi brukar däremot säga att man alltid ska ha med sig någon, även fast man nästan börjar närma sig vuxen ålder så är man inte så stor när man är på sjukhuset. Så vi brukar säga att vi alltid vill att någon är med en på sjukhuset, och det kan ju ibland vara en storebror eller en storasyster som är med också sover hos oss, så det går alldeles utmärkt. Men på sjukhuset, då finns det bara en extrasäng, så att om man inte är en jätteliten bebis, och kan dela säng med sin mamma eller pappa, så brukar vi säga, såhär, "Då får mamma eller pappa åka hem... någon av dem åka hem och sova", och sen så får man lösa av varandra för det är inte alltid man orkar som förälder heller att vara på sjukhuset i flera veckor, då kan man behöva åka hem och vila mellan.

Maja:

Ja, det är ju förståeligt. Det är väl jobbigt för alla, liksom, att vara på sjukhuset under en längre tid, liksom.

Jessica:

Ja, så är det ju.

Maja:

Men, liksom, vad händer när man kommer in till avdelningen, alltså innan operationen, liksom, när du väl kommer in, vad händer då? Finns det något, såhär, schema eller någon process som man alltid genomför, typ?

Jessica:

Man kan ju säga såhär, att vi har ju två olika vägar att komma in på ett sjukhus...

Maja:

Ja.

Jessica:

...och den ena är ju via våran akutmottagning där vi har ett stort inflöde av patienter som kommer in och är akut sjuka och behöver stanna på sjukhus lite. Sen har vi patienter som kommer... man kanske har gått på utredning ute på barnvårdscentralen eller via våra mottagningar och då kan man komma in lite mer planerat och då får man en tid när man kommer. Då säger vi till dig, såhär, "Imorgon klockan åtta är du välkommen hit" så det beror lite på vad man ligger inne för åkomma, vad som händer under dagen, men man kan väl säga såhär att vi har ju ett grundschema i att morgonmediciner, lunchmediciner, eftermiddagsmediciner, och däremellan ska man göra sina undersökningar, man ska... något som vi kallar för ronda, och det innebär ju att jag som sjuksköterska träffar doktorn och så sitter vi ner och planerar såhär, "Vad ska bli nästa steg för den här patienten?" Den kanske ska gå hem eller vi kanske behöver göra en röntgen eller vi behöver operera. Och sedan efter det så går man in till patienten och dennes föräldrar och säger såhär, "Hörru Maja, idag så behöver du göra en röntgen på ditt ben, och det vet inte vi när det blir av utan det kan bli någon gång under dagen." Och det är det jag tror blir frustrationen ibland att "Här sitter jag och väntar och väntar klockan går men du sa ju klockan ett!", men då kan det vara så att det har kommit in någon som är akut sjuk, som som behöver den där röntgen före dig, och då kan det innebära att du behöver vänta.

Maja:

Ja... ja, men för att jag var ju... jag blev påkörd av en bil...

Jessica:

Mm.

Maja:

...och så fick jag åka ambulans in, och då så skulle de ju, ja men, först och främst så skulle de ju röntga och massa grejer, och det tog ju typ fyra timmar bara för att få en röntgentid, men det som störde mig mest var typ att jag satt, typ, där med ett smutsigt sår och det var, liksom, jag blev typ arg för att tar ju inte, liksom, så lång tid att ta lite sårtvätt och en bomullstuss och torka av såret, liksom. Och jag tänker, finns det någon, såhär, tanke med det, varför man låter ett sår vara smutsigt? Det kändes ganska, såhär, skumt enligt mig för att man har ju alltid fått höra att "Får du ett sår så ska du tvätta det rent med tvål och vatten och bla, bla, bla, bla, bla".

Jessica:

Men det tror jag att många barn och vuxna som är hos oss tycker... blir frustrerade över att man får vänta, men det man ska veta är att hos oss, till exempel, har vi mellan 20 och 25 barn som alla ska ha sin medicin samtidigt klockan åtta på morgonen, och det är ju en hel omöjlighet...

Maja:

Ah, ja...

Jessica:

...så det innebär ibland att du kan få... då brukar vi jobba efter prioriteringar. Vad är viktigast?

Ja, men det viktigaste är kanske att Kalle bredvid dig, han har så himla ont för att hans ben har gått av, så jag behöver ge honom smärtlindring, och då får såret vänta, för det är inte livsfarligt att vänta med att tvätta såret.

Maja:

Ah, nej.

Anton:

Det får mig faktiskt att undra... för jag hade... jag har själv ganska nyligen haft en blindtarmsoperation och då var det flera gånger under min vistelse då jag kände att det var någon ganska enkel sak som jag bad om, som jag kände borde... ”Nej, men det här kan ju inte ta lång tid alls! Det här är ju liksom bara att gå och hämta en piggelin” eller, liksom, något sånt. Och så förklarade en av doktorerna till mig, men liksom ”Vi har väldigt många saker för oss, det kanske tar lite tid.” Hur kan det se ut? Vad kan det, liksom, ligga framför att ni ska ge mig en piggelin?

[Anton och Jessica skrattar lite]

Jessica:

Mm!

Anton:

Du kan ge ett exempel på, liksom, vad har du oftast för ärenden du måste göra innan?

Jessica:

Jag tänker ju alltid att piggelinen går före allt... näe!

[både skrattar]

Anton:

Ja, men det förstår jag också! Äntligen någon som är likasinnad här!

Jessica:

Ja! Nej, men vi delar ut väldigt många piggeliner på barnsjukhuset varje dag, men det kan vara så att man faktiskt behöver prioritera någon som är akut sjuk först, eller jag behöver köra ner den här patienten till operation för att inte förstöra hela operationsprogrammet, vilket innebär att just du kanske får vänta på din piggelin. Och där tror jag att vi kan bli bättre och säga: ”Vet du vad? Jag kommer med din piggelin men det kommer dröja 20 minuter för jag behöver göra det här först”, så att man vet.

Anton:

Hur kan det se ut? Hur kan ett sånt där schema se ut? Saker som du har innan?

Jessica:

Det kan vara så att det ringer en doktor och säger såhär ”Nu vill jag träffa dig, vi ska sitta ner och ronda” eller så ringer min telefon och säger såhär ”Nu ska Maja till röntgen!” och då måste jag släppa allting och så springer jag till röntgen. Så även fast vi har en grundstruktur så pockar det hela tiden på saker som blir lite halvakuta, där jag måste prioritera, och då kommer tyvärr piggelinen långt ner på den där listan ibland.

Maja:

Maja är lite viktigare!

[alla skrattar]

Anton:

Ja, herregud... och sedan när du är klar med Maja så visar det ju sig att Morgan har precis åkt in på sjukhuset för att han har brutit ett ben...

Jessica:

Ja...

Anton:

...så måste ni skriva in honom...

Jessica:

...så måste vi gipsa honom.

Anton:

...gipsa honom på en gång, ge honom kanske antibiotika, om det behövs...

Jessica:

Mm.

Anton:

...och sedan, efter det så...

Jessica:

...så kan du få din piggelin.

Anton:

...så kan jag få min piggelin.

Maja:

Så Morgan är också viktigare än dig!

[Morgan skrattar]

Anton:

Tack, Maja... känner mig verkligen välkommen här :(

Jessica:

Det kan ju vara så att jag blir störd så många gånger under den här tiden jag har klivit ut från ditt rum, att jag har glömt din piggelin, och då kan det vara bra som patient att påminna oss. ”Hörru, vart tog min piggelin vägen?”

Anton:

Mm.

Jessica:

Men nu är det så bra så att nu kan man gå ut i köket själv och hämta sin piggelin.

Maja:

Fast om man inte kan gå, finns det någon knapp?

Jessica:

Då finns det en ringknapp, och då brukar vi säga såhär att den knappen är ju till för allt ifrån att man vill ha ett glas saft till att man ringer och säger att ”Jag har jätteont, jag behöver ha smärtlindring nu!”, och vi hör ingen skillnad... har ni hört att det ringer, om ni har legat inne? Det ringer i korridoren.

Maja:

Ja, det låter överallt...

Jessica:

Det låter överallt.

Maja:

...det är jättestörande!

Jessica:

Ja... och det kan ju vara 20 patienter som ringer hela tiden under dagen med olika prioritet på deras angelägenhet om att få dit oss, men vi kan inte särskilja de där ringsignalerna, så vi behöver gå på alla.

Anton:

Men det är så mycket! Hur har ni, liksom, koll på allting? Har ni som en... liksom, en app... inte en app, men har ni, liksom, något system där ni kan knappa in, såhär, saker som ni måste göra eller bara har ni det i bakhuvudet?

Jessica:

Ja, men vi har ju ett journalsystem, där det står varje dag vad vi ska göra, men sedan använder vi papper och penna och skriver på små lappar vad vi ska göra.

Anton:

Gammalt hederligt!

Jessica:

Ja, gammalt hederligt! Men vi hoppas ju såklart att vi inom sjukvården också ska bli lite mer digitala i framtiden och kunna ha att-göra-listor i en telefon eller en smartphone eller något...

Anton:

Det förstår jag!

Jessica:

Mm.

Morgan:

Alltså, jag tänkte, man måste väl inte dela rum med någon heller? Om man...

Jessica:

Nej, vet du vad? Innan vi flyttade till nya barnsjukhuset så behövde man... kunde man ibland få dela rum med någon, och då ägnade vi jättemycket tid åt att hitta den bästa matchen för just dig. Då kanske man inte vill ligga bredvid en bebis som ligger och skriker, och man kanske inte vill dela med en annan tjej eller en annan kille, så då ägnade vi halva dagarna till att flytta patienterna runt på avdelningen. Det behöver vi inte göra idag, utan nu har alla varsitt, eget rum, och mamma, pappa eller någon annan anhörig kan sova där, och man har sin egen toalett och man har sin egen dusch och man har sin egen TV.

Maja:

Najs!

Jessica:

Så det har blivit lite bättre, faktiskt!

Maja:

Men, såhär, liksom, på gamla, då...

Jessica:

Ja?

Maja:

...om man inte var nöjd, alltså, kunde man säga till och så fick man byta plats, eller ja, så klart i den mån det går, men...

Jessica:

I den mån det gick, absolut. Sen har vi andra saker vi behövde ta hänsyn till, det finns ju smittor, vilket innebär att man kanske inte kan dela rum med vem som helst som hade en smitta, och då kanske... vi hade rum som var... där man kunde bo själv, eller om man var så pass sjuk så att man behövde vara själv på sitt rum. När ni har legat på sjukhus, vad kände ni att ni... om man blir lite, såhär, uttråkad, vad hade ni velat haft möjlighet till att göra under en dag på ett sjukhus?

Morgan:

Alltså, den här TV:n, den är jättebra. Men, alltså, om man hade kunnat ta med sig, typ, dator och det... det borde ju finnas internet på sjukhus.

Jessica:

Det gör det...

Morgan:

Okej.

Jessica:

...och man kan ta med sig sin dator...

Morgan:

Vad bra, då!

Jessica:

...eller sin iPad.

Maja:

Kan jag ta med mitt Playstation, då också, eller är det lite överkurs kanske?

Jessica:

Vi har ett Wii-spel om man vill spela lite Wii. Det brukar vi tycka är bra om man ska komma igång och röra på sig.

Maja:

Mm!

Jessica:

En liten tennismatch, kanske, eller en bowlingmatch. Vi har ju också lekterapi hos oss, som inte är på vårt våningsplan, där man kan gå iväg och där det finns specialpedagoger som anpassar

lite saker för dig, och där finns det... man kan spela in egen musik, man kan spela datorspel, man kan pyssla och där finns det liksom saker att göra för alla åldrar, så just nu, på det nya sjukhuset, då har vi gjort så att det finns en tonårsdel...

Maja:

Mm.

Jessica:

...och så finns det lite mindre barn, där det också finns en utegård där man kan leka.

Maja:

Ja, för lekterapi låter, i alla fall i mina öron, lite, såhär, barnsligt, eller vad man ska säga.

Jessica:

Ja.

Morgan:

Vad finns det på tonårsdelen, då?

Jessica:

Tonårsdelen, där... ja, men just där kan man spela in sin egen musik, om man skulle vilja det, då har vi en kille som pysslar mycket med det, och det finns, liksom, som en liten gaminghörna där också.

Maja:

Morgan, vi drar till sjukhuset bara för att spela in!

[alla skrattar]

Jessica:

Men tonåringar kan jag säga är vår största utmaning idag att underhålla under sjukhusvistelsen, så att vi tar tacksamt emot tips på hur ni skulle vilja ha det när ni... om ni skulle tillbringa mycket tid på sjukhuset.

Maja:

Anton, vad gjorde du? Du var ju ändå där, inte jättelänge, men ett tag.

Anton:

Nej, alltså... såhär, jag var ju där, liksom, två, tre dagar. En, såhär, heldag och sen två halva dagar. Så grejen är att, jag fick inte, liksom, en riktig, såhär... för jag kan tänka mig att, till slut så blir det väldigt tråkigt. Det är ju väldigt, såhär nytt, allting, typ, det är en massa konstiga maskiner, allting är väldigt, såhär, snabbt, men till slut så blir det ju tråkigt.

Jessica:

Ja!

Anton:

Och då, liksom, känner jag att... jag hann inte, liksom, komma till den nivån. Allting var lite, såhär, spännande hela tiden. Men någonting som jag undrade, att var ganska chockad när jag fick höra det. Jag bad om jag kunde få gå ut och gå och köpa lite mat, liksom, på en restaurang eller någonting, och då sa de "Nej, du får inte lämna" och då kände jag lite, såhär, [skrattar] hjärtat sjönk i kistan, men det är såhär "Jaha, okej. Jag är fast här." Lite så. Och då undrar jag, det finns säkert ett bra skäl. Vad är det skälet? Varför får man inte lämna sjukhuset?

Jessica:

Jag tror vi har lite olika rutiner. Där jag jobbar så får man, om man inte är smittsam, om man inte ligger inne för att man har någon sjukdom som gör att man kan smitta andra, så tycker vi att det är jättebra att man går iväg och rör på sig. Det är ju ett sätt i rehabiliteringen, men det kan få vara på andra avdelningar där man vill ha sina patienter inne på rummen, för att man inte ska sprida smitta. Så hos oss så får man jättegärna gå ut och röra på sig. Det är ett sätt att ta sig därifrån. Tre dagar, i vår värld, är en ganska kort vistelse, vi har ju barn ibland som ligger inne veckor efter att man har råkat ut för en stor trafikolycka eller så, och då behöver man ju verkligen komma ut från det där rummet för att inte bli knasig.

Anton:

Men det är mer än bara otur att jag hamnade på fel våning, liksom, för jag hade ju blindtarms-operation.

Jessica:

De hade säkert sina orsaker till att man inte fick lämna rummet.

Anton:

Jag förstår.

Maja:

Men, Morgan, du är ju anhörig till en som har varit mycket på sjukhus... eller... ja... men, liksom, hur gjorde du för att underhålla dig och din... syster, var det va?

Morgan:

Alltså, hon fick ju inte gå därifrån alls, så då... om hon ville ha något annat att äta, för sjukhus-maten är väldigt dålig, så då gick vi till Max eller McDonalds bara och det är ju... vid Karolinska så är det bara, typ, 500 meter bort, så det gick vi och köpte där. Och sen så finns det en TV, och då fick vi låna ett sånt där... jag har glömt vad det heter...

Maja:

Så man kan casta, eller vadå?

Morgan:

Ja, någonting sådant i alla fall.

Maja:

Chromecast tror jag det heter.

Jessica:

Ja, Chromecast.

Morgan:

Jag vet inte, någonting sådant, så då hade vi ett sånt som vi hade på TV:n så då kunde vi spela på TV:n tillsammans.

Jessica:

Jag tänker att saker som man har hemma, om man är länge på sjukhus, kan man ta med sig till sjukhus för att göra det så minsta möjliga tråkigt.

Maja:

Så man kan ta med sitt gosedjur, typ, om man är liten, alltså.

Jessica:

Man kan ta med sig ett gosedjur, man kan ta med sig sin iPad, man kan ladda ner filmer, så att, som syskon, har man ju också... man är ju i en ganska utsatt situation som syskon, men man har en jätteviktig roll att kanske vara den som ser till att ta de där sakerna till sjukhuset så att ens sjuka syskon har lite underhållning.

Maja:

Har inte de sjukhusclowner också, på sjukhus, eller?

Jessica:

Vi har sjukhusclowner som kommer. Och de kommer till oss en gång i veckan och ibland så kan det vara så att de också har VIP-kunder som ligger mycket på sjukhuset. Då kanske man får besök varje dag, eller så ofta som man behöver och vill. Sen har vi Pysselbyrån som kommer till oss en gång i veckan och sitter och pysslar med barnen. Vi har sjukhusskola, och det kan man ju tänka sig om man är inne några dagar och är sjuk så kanske man kan hoppa några dagar i skolan, men om man ligger inne länge och inte ska hamna efter så kan man få hjälp med sina skolstudier. Vi har bibliotek som kommer runt med böcker. Ja, så vi försöker göra så gott vi kan inom barnsjukvården för att underhålla er så mycket det bara går.

Morgan:

Ja, det är dags att runda av. Tack för att du kom, Jessica!

Jessica:

Tack för att jag fick komma, superkul!

Maja:

Ja, men jag hoppas alla har en fortsatt trevlig dag så hörs vi snart igen!

Anton:

Hej då!

Morgan:

Hej då!